

МУЗЕЙНА СПРАВА НА УКРАЇНІ.

ХТО ДБАВ ПРО МУЗЕЙ НА УКРАЇНІ.

Царський уряд колишньої російської імперії мало дбав про охорону й збирання пам'яток минулого на Україні. Ба й більше того: все цікаве й коштовне вивозилося з України до великих музеїв Росії, не даючи змоги як слід обладнати музеї українські.

В музейній справі на Україні за царату багато зробили окремі люди, що на власні кошти скупували різні знахідки, рідкі і цінні речі. Таких людей, переважно з поміщиків, було не мало, але не кожен з них розумівся на збиранні старовини, а тому і їхні музейні збірки були маловпорядковані, випадкові.

Багато праці, коштів і сил поклали на впорядкування музеїв, це — В. Тарнавський, що свій музей заповів Чернігівському земству, та А. Поль, збірка якого стала основою одного з краєвих музеїв української старовини (тепер це історичний музей в Дніпропетровському).

Був ще один — Б. Ханенко, якому вдалося зібрати велику збірку золотих річей часів перших князів на Україні (тепер це музей мистецтв в Києві).

З інших діячів музейної справи відзначимо — К. Мошенка, що немало праці вдав музеєві Полтавського Губернського Земства, В. Шербаківського з того-ж таки музею, Е. Синицького, який працював в музею Кам'янечському (на Подоллі); велику допомогу музеям дали й інші художники, письменники та громадські діячі: Василь Кричевський, Опанас Славський, Модзалевський, Дорошенко, Хв. Вовк, проф. М. Петров, з пізніших — Мих. Рудинський (Полтава), Таранушенко (Харків), Руліч (Київ) — театральний музей).

Заходи окремих людей (їх звуть мешенатами) не могли поставити справу музейну як належало. Для цього не вистачало у них ні коштів, ні сил.

МУЗЕЙ НА УКРАЇНІ ПІСЛЯ РЕВОЛЮЦІЇ.

З того часу, як радянська влада дістала змогу працювати в мирних обставинах (після ліквідації зовнішніх фронтів та знищення бандитизму), почала крашатися музейна справа й на Україні. Великі музеї було взято на державне утримання, їх поповнили збірками з колишніх панських маєтків, заснувалося багато музеїв по окремих містах та по козацьких місцях повітових. Окривоконками взяли на свій коштів утримання цих музеїв, відпускали кошти на поширення музеїв, купували нових річей, на розкопання могил та на різні наукові подорожі по селах.

Радянська влада зразу-ж узялася до охорони пам'яток минулого, особливо таких, як старовинні будівлі, фортеці, руїни панських художніх пам'ятників то-що.

Всі ці заходи Наркомосвіти й окривоконки наростити дуже сприяли музейній справі. Тепер уже музеї стали місцем, де кожен має змогу на власні

Очі побачити/ минуле життя.

зрозуміти, якими шляхами, з якою упертою боротьбою людство йде вперед, розвиває свою культуру й техніку.

ЯКІ Є МУЗЕЇ НА УКРАЇНІ.

Тепер маємо на Україні ко-ло сотні музеїв. Є музеї великі, старі, так-би мовити — центральні, і є музеї невеликі, місцевого характеру. Крім того, музеї розподіляються й своїм змістом. Одні збирали речі з минулого — історично-археологічні, другі — виставляють зразки рослин, птахів, тварин — природничі музеї, є музеї з картин, статуй, різби різної та художнього посуду — художні, педагогічні музеї — де зібрано й показується те, як колись навчали грамоти, як навчають дітей по різних країнах та як треба навчати, є музеї революції — де зібрано все з історії революційного руху у нас та за кордоном; музеї сільсько-господарські та наукові, присвячені одній якійсь справі з науки (медичні, старовинних грошей, про погоду, антирелігійні, про минуле землі (геологічні), про будівлі (архитектурні) і т. п.

МУЗЕЇ В КИЇВІ.

Найбільше музеїв у Києві. Це — великі збірки з різних частин науки, техніки, історії й мистецтва.

1. Всеукраїнський історичний музей імені Шевченка.

де зібрано вишивки, народні виробы художні, картини художників, речі з археології (минулого життя), виробы з скла, глини, дерева, господарські речі з різництвом, праці, домашнього побуту.

2. Всеукраїнський музейний Горюк.

розташований в колишній Києво-Печерській Лаврі. Тут є 9 музеїв: 1) Культів — себ-то про вірування у різних народів, походження релігій, церковні обряди, шариства попів, рабів, ксьондів, мул та дикуських жерців і ворожитів. 2) Майя-рство — картини старих художників, старі образи, прикраси різні. 3) Шитво й тканини — музей стародавніх вишивок, одягу, виробу тканин, вибілки, церковні одяги. 4) Срібло й золото — збірка старих виробів з золота та срібла, церковні старі речі. 5) Нумізматичний музей — збірка грошей у всіх народів з найдавніших часів і до нас. 6) Старих книг і старого письма. 7) Архитектура збірка моделей та рисунків українських старих будівель. 8) Український театральний музей, де зібрано все з історії театру на Україні. 9) Реставраційна майстерня, де вчені майстри лагодять старі картини, вишивки, килими.

3. Музей мистецтв (колишній Ханенка)

— показано зразки художніх виробів різних народів та різних часів (кераміка — з глини, скло, сніцарство, тканини й килими, з металу, картини малярів). В цьому

му музею коло 5 тисяч річей.

4. Картина галерія.

— збірка краєвих картин різних художників, переважно старих.

5. Музей революції.

де показано історію революційного руху на Україні.

6. Мистецький музей при Київському художньому інституті.

де зібрано тут картини художників та краєві малюнки студентів цього інституту.

7. Сільсько-господарський музей.

— що показує, як хлібороби люди колись та як слід працювати коло землі, щоб добрий урожай мати.

Та й усе місто Київ — найстаріше на всю Україну, крім музеїв, має велику кількість цікавих будівель, церков, пам'ятників з минулого життя України. Варта уваги Софійська церква, зі старовинними малюнками (фресками) на стінах, пам'ятник Володимирові на горі над Дніпром, пам'ятник гетьману Хмельницькому, Золоті ворота. Останні — це дуже древня пам'ятка старого

Києва. Це були ворота, що вели до князівських хоромів та церков. У 18 столітті їх було засипано землею, а в 1832 р. відкопано і тепер їх скороняється яко історичний пам'ятник.

Цікавий і зоологічний сад з різними звірятами та птахами. Всього по всіх музеях Києва є 345 тисяч річних річей — це величезне багатство, зібрати яке можна було лише за багато років.

Щоб побувати в цих музеях цілою групою (екскурсією), треба наперед умовитися з Київською Окружною Наросвітською, яка попередить керівників музею, а ті дадуть вчених провідників, що будуть усе пояснювати. Є в Києві, й екскурсійна база, де можна за невеликі гроші прожити кілька днів, оглядаючи музеї. Для екскурсійних груп вхід до музеїв безплатний, для окремих селян і робітників 10 — 20 к.

Мих. Биковець.

(Далі буде.)

ПРО РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ КАЛЕНДАР.

Збірник, що його цього року видали Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, знайшов собі широкий попит між українськими робітниками й фермерами. І всі, хто його дійсно читав, висловлюються про цей збірник з великим вдволеням, про що свідчать листи до нашої редакції. Один з читачів пише, що він через довгі роки ніколи не був ще без календаря. Але такого календаря, пише він, як я набув цього року від Робітничо-Фармерського Видавництва, я ще не мав. Бо це не є собі звичайний календар, заповнений святцями, кількома формальними (одночасно-банальними) статтями та недоречними жартами; Робітничо-Фармерський Календар є цінним збірником інформаційних та наукових розвідок, корисних статтів, з великим літературним розділом, з гарно підібраним матеріалом. В цьому збірнику зібрані відомості з найрізноманітніших галузей суспільного життя як сучасного, так і минулого.

Надто широкий розділ дат різних історичних подій, так цінний для кожного грамотного робітника й фермера.

Понад цим всім календар дуже гарно ілюстрований, як таке видання на гарному книжковому папері. Кожен чоловік, що любить книжку, цінить її зміст, шанує мати цей календар через довгі роки, як незамінну книжку, незамінний підручник-інформатор. В Робітничо-Фармерському Календарі є матеріал для читання для кожного, навіть дуже величезний читач. По своїй величині й після якості видання — ця книжка дуже дешо. Календар в оправі вноситься лише один долар тоді, коли сама така оправа мала-б коштувати 50 ц.

Робітничо-Фармерський Календар, де він тільки появився

між людьми, сам собі робить рекламу. Багато тих, що зараз звертаються до редакції за календарем, кажуть: “Я бачив у свого сусіда Ваш календар і він мені дуже сподобався. Засилаючи в цьому листі долар, прошу мені прислати в твердій оправі”.

Жаль хіба тих околиць, в які не завтає ще Робітничо-Фармерський Календар і вони його ще не бачили. Коли є такі околиці, то вони повинні поспішити й спровадити собі Робітничо-Фармерський Календар поки не пізно, бо не дивлячись на те, що він пізно вийшов, його може хутко не стати. Це свідчить, що для такого цінного збірника, як Робітничо-Фармерський Календар, ніколи не пізно.

Хто не набув ще собі Робітничо-Фармерського Календаря, той повинен за ним таки зараз післати. А вже надто непростимо буде для члена ТУРФДім або Р.З.Т. не мати в хаті цього збірника, в якому широко пишеться про ці робітничо-фармерські й про інші організації. Робітничо-Фармерський Календар є першою книжкою в українській мові, в якій так широко обговорено робітничо-фармерський рух в Канаді.

Тому не отгайтеся, щоб не було запізно й таки зараз замовте собі Робітничо-Фармерський Календар. Всі ті колегі-портрети наших організацій, які вже розпродали замовлені календарі, повинні замовити ще хоч ограничену кількість на час святкування десятилітнього ювілею ТУРФДім, щоб задоволити попит на него у своїх місцевостях.

Просимо замовлення разом з належністю (брошурований 75 центів, а оправлений \$1.00) засилати на адресу:

Ukrainian Labor News,
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

ВІДКРИТТЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ВИСТАВКИ.

5. лютого в Києві відбувся врочисте відкриття Всеукраїнської художньої виставки ім. 10-тиріччя жовтня. Голова виставковому, представники окривоконному, міськради й діячів мистецтва, виступаючи на врочистому відкритті виставки, підкреслили теперішні завдання мистецтва.

— Наші класові вороги — сказав представник окривоконному — розповсюджують про нас чутки, як про варварів, що нищать всякі культурні цінності. Сьогоднішня виставка є найкращий доказ того, що пролетаріят всіляко сприяє розвитку мистецтва, але не того мистецтва, що обслуговує буржуазні вершки, а того революційного мистецтва, що служить інтересам трудящих!

На відкритті виставки приїхали представники різних напрямів малярства і багато революційних художників. Ви-

ставка докладно характеризує всі течії малярства, що існують тепер на Радянській Україні. На виставці репрезентовано дуже багато експонатів різних жанрів і напрямів мистецтва. Триватиме виставка в Києві півтора місяця, а потім її передбачають поступово переводити до інших міст України.

Кабінет вивчення книжки читача.

Останнього часу Кабінет вивчення Книжки Читача закінчив обробляти матеріали Всеукраїнського бібліотечного реєстру. Внаслідок цієї роботи кабінет обєднав наколо себе понад 100 бібліотечних робітників з різних місцевостей України. Всі ці робітники мають надіслати відомості про роботу бібліотек на місцях. Увесь зібраний матеріал дає в основу наукової роботи кабінету про характер попиту та інтереси читачів різних типів.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ЯК ЖИЄТЬСЯ ЛІСОВИМ РОБІТНИКАМ.

Авсад, Онт.

Прочитавши допис в ч. 20 “У.Р.В.” п. п. “Лісовики відгукніться” я застановився, бо в тім дописі дійсно змальовано нудне життя лісових робітників. Подумавши хвилину, скоротив я мене децю написати.

Не знаю чи є друга категорія робітників, яких висували-б капіталісти так безмірно, як лісовиків. От, ми працюємо тут коло швейцарів. Деякі працюють по денно, або радше одержують місячну платню. Більшість робітників працюють від штики, себ-то 15 ц. від штики. Кольон платини навіть 35 ц. від швейцарів, а тепер зійшло вже на 15 ц.

Правда, що над тими робітниками, які працюють на “контракт” ніхто вже не стоїть, але вони мають інший спосіб для витгування соки з робітників. Вони їм швейцарів на добрі і недобрі. І так за одні платять по 15 ц. від штики, а за другі — нічого. Але з ліса забирають всі, добрі і недобрі. Упомянуті нема що, бо робітників не організовані й “бос” зараз каже: — коли тоби не подобається, то можеш шукати лісової роботи.

Ті, що працюють місячно, одержують \$300 на місяць. “Бос” товче ними дровами і ногами, так що ніколи не мають відпочинку. Навк. не можна зашпарувати шпелем за такої мізерної платні, бо всі речі, які потрібно для життя, мусимо купувати в компанії, а вони беруть три рази стільки, як платиться в місті. І коли кінчиться сезон, робітник повертає назад з тим, з чим приїхав, а саме з нічим.

Коби хоч життєві умовини були якісь людські. А то спимо по 50 душ в однім бараку, бруд, всюди по вузлах, світла майже нема, а як порозуваються, то хоч бери та нагидай газу — маску на голову. Що до харчів, то нічого тут не зніщиться. Наш кухар знає дуже добре економію. Як-що не з'їсть м'ясо на вечерю, він пригріє його на сніданок, і так приїде, переборює аж доки не з'їсть.

Ось короткий образчик з того, як живється лісовим робітникам в нашій “кемпі”.

На закінчення візьмо всіх лісових робітників, щоб передплачував “Українські Робітничі Вісти”, бо це одиниці наш учитель в Канаді.

Д. Сидор.

ІНТЕРЕСНІ ДЕБАТИ.

Кегагарі, Алта.

Багато пишеться на сторінках як робітничій так і буржуазній преси про фашізм. Буржуазія старается всіма силами доказати, що фашізм є чисто особливим італійським, націоналістичним рухом, який не виходить поза межі Італії.

На ділі показується зовсім іннаше. Фашістські методи примножують не тільки в європейських буржуазних країнах, але й навіть в такій “демократичній” державі як Канада, фашізм толерується кавалієрським пратітелством. Не доказ того, хай посподібно хох-би той факт, що фашістські чорносорочники мають змогу ширити свої ідеї в Канаді.

І от, 26. лютого ц. р. відбулися в Вераві театрі в Кегагарі, Алта., дебати між Італійською Фашістською Лігою а Робітничою Протифашістською Лігою. Фашізм оброрядив лейтант Готтардо й капітан Серрані, а проти фашізму говорив італійський робітник Пікко. Мігінг прибор від самого початку антифашістський характер.

Перший промовляв Пікко в англійській мові. Він, між иним, сказав, що від початку існування Італійського “парламенту” аж до 1920 року не було в Італії випадку, щоб вбивали парламентарних послів. Таке зривство почалося в Італії аж тоді, коли Муссоліні та його банда чорносорочників прийшли до влади.

Від початку режиму Муссоліні замордовано десятки тисяч робітників, не включаючи тисячів політичних в'язнів, які гинуть по тюрьмах. Він говорив, що фашізм є чисто військовою олігархією, яка держиться при владі виключно багнетами.

Далі промовчав заявив, що фашізм є інтерпанаційною зарозумілою, яка поширюється на всі буржуазні країни світа. Показуючи на свого

супротивника, він сказав: — Тут маєте перед собою героя, якого вислав Муссоліні для поширення фашістської зарази. Він титне техник, незвідомих робітників, щоб присягнути на вірність Муссоліні.

Сказав також, як фашістські горорізи стягають величезні податки з робітників, примушують їх працювати довгі години за мізерну платню, з якої робітник нік не може вижити.

По скінченні промови публіка нагородила його догортреваліми олігархіями.

Після того, голова мігінгу заявив, що буде промовляти лейтант Готтардо. Фашістський “герой” почав промовляти в італійській мові. Це здернувало публіку, яка почала свистати і кричати, щоб покинув платформу. Побачив чорносорочник, що поїзд не між своїх тай віткі зі сцени.

Після нього виступив другий “герой” з медаліями на грудях, капітан Серрані. Намагався говорити в англійській мові, але присутні почали свистати і перебивали промовців. Він дальше белькотів щось про передачу електричної енергії в демократію, і що дітей треба виховувати в дусі фашізму.

Між публікою скінчився такий регіт і крик, що й другий фашістський герой мусів втікати з платформи.

Встав голова і сказав: — Хто за фашістським ладом, прошу встати з місця. І на здивованні піднеслися тільки ті два оратори, що оброрядили фашізм. Можливо, що було в саті ще кілька чорносорочників, але боялися встати, щоб їх не висміяли.

Колі-голова спитав: — Хто проти фашізму, — то встали всі присутні, за винятком тих двох, що були за.

От таку популярність має фашізм між робітниками.

С. Берлад.

НА СПЛАТУ ДОВГУ ДРУКАРНІ.

Гімал, Ман.

Перечитавши в “Укр. Роб. Вістях” заклад до робітників і робітниць шло Канади, щоб склали жертви на сплату довгу, який тяжить на друкарні і школі, ми робітники і робітничі в Гімалі, Ман., вирішили відіграти негайно представлення на ту шль.

Як задумали, так і зробили. Дня 24. лютого відіграно комедію п. н. “Арендар в клопоті”, з якої вилізнуло \$8.71. Хоч, правду сказавши, маленька це жертва, але, як-то каже народна пословиця — громада по нитці, бідиному сорочка.

Шира подяка товаришам і товаришкам, які допомогли виставити згадану комедію. Стараймося, товариші й товаришки, працювати й на даліше та піддержувати робітничу пресу і школу, бо преса — це наш учитель, а школа — учителька наших дітей.

Т. Ландій.

ПОДЯКА ГОЛ. ЗАРЯДОВІ Р.З.Т.

Вест Форт Вільям, Онт.

Одним складом шпору подяку Головному Зарядові Р.З.Т. за виплаченні мені заповідей в сумі \$13.50 за дев'ять днів моєї слабости.

Рівно-ж дякую опікунам хорих, що мене відвідували через той час.

А тепер візьмо всіх тих робітників, котрі щойно прибули зі старого краю — вступайте і будайте також членами Р.З.Т., котре помагає не лише матеріально в часі хвороби, але рівночасно старається дати своїм членам певне моральне виховання, яке буде вашим найдорожчим скарбом.

Степан Жаровський.

ЩЕ ПРО “ЖЕРТВУ ТЕМНОТИ”

Вінніпег Біч (Правт. дист.), Ман.

Читачам часопису “У.Р.В.” з 21-го лютого ц. р. я відіслав до допису а Вінніпег Біч під назвою “Жертва темноти”, з підписом М. Г.

Перечитавши його, я зауважив, що допис був би дуже добрий, коли-б не бракувало одної речі, а імено: дописувач говорить, що відіграно представлення й де відіграно, але не споміняє, що в нім брали участь аматори й аматорки відділу ТУРФДім і Р.З.Т. а Правт. дистрикту.

Те саме представлення гралося також в обидвох місцевостях, себ-то Вінніпег Біч і Принт-Я. вважало, що це є трохи обидою для аматорів а Правт. не згадавши ані словом, що воно також децим присуджалося в згаданій виставі.

“На будуче, коли ми будемо спільно працювати, то добре було-б, щоб й дописувач дописував спільно.

Думаю, що це не буде обидою для дописувача з Вінніпег Біч. Я тільки звертаю увагу в товариський спосіб. Одні з аматорів.

УВАГА, ДАНА І ПРОДГОМ!

Подіється до відома всім українським фермерам в околиці Дана і Прогдом, Саск. що Окревий Виконавчий Комітет ТУРФДім скликає на неділю, 11. березня у місце згаданих відділах ТУРФДім

МАСОВІ ФАРМЕРСЬКІ ВІЧА.

на яких буде промовляти представник Провкому з Саскатуу.

Віча відбуватимуться в наступному порядку:

1. віче в Українському Роб. Фармерським Домі під Даною, в годині 2. по полудні;

2. віче в Укр. Роб. Фарм. Домі в Прогдомі, в годині 7. вечером того самого дня.

Обов'язком кожного фермера прибути на згадані віча і доповідати про організацію ТУРФДім. Не омийте своїх нагод. Приходьте всі і клянче своїх знайомих.

За Пров. Виконавчий Комітет: М. Рогоман, С. Юрйчук, голова, секретар.

УВАГА, ВЕНКУВЕР, УВАГА!

Стараним відділу Жіночої Секції ТУРФДім у Венкувер, устроється в неділю, 11-го березня ц. р., в Кінгстон селі, Кінгтон і Пендер стр.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ-МІТІНГ

для вшановання пам'яті Тараса Шевченка.

Рівночасно відсвяткується і Міжнародний день жінок робітниць.

Програма концерту дуже багата. Приходьте всі і клянче своїх знайомих.

Початок в годині 3-ій по полудні. Комітет.

ОПРАВА КНИЖОК ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ЕДМОНТОНІ.

Подаємо до відома всім робітникам і фермерам і їх організаціям в Алберті і Бритиш Колумбії, що при Укр. Роб. Домі в Едмонтоні, Алта., відкрито переплетні книжков. Хто з організацій, або з поодиноких товаришів має книжки для оправи, хай посилає їх на адресу Укр. Роб. Дому в Едмонтоні:

Ukrainian Labor Temple,
10628 — 96th St.,
Edmonton, Alta.

ФІЛЬМА “ТАРАС ШЕВЧЕНКО”.

ВИКОРИСТАЙТЕ ОДИНОКУ НАГОДУ У ВАШОМУ ЖИТТІ — ПОБАЧИТИ ЦЮ ПРЕКРАСНУ ФІЛЬМУ.

Онтерійському Провкомові удалось одержати цю фільму з Радянської України. Свої чужа критика незвичайно високо оцінила цю фільму. Не було, нема і не буде глядача, який не одушевлявся-би цю фільмом, бо хто-ж не бажає поглянути на місця, куди ступала нога великого поета-революціонера. Ця фільма проведе глядача через життя, терпіння, тюремні, радість і горе кріпацького генія.

Фільма ця буде показуватися в сілді місцевостях і днях: